

This question paper contains **3** printed pages]

FB—42—2023

FACULTY OF HUMANITIES

B.A. (Second Year) (Third Semester) EXAMINATION

APRIL/MAY, 2023

PHILOSOPHY

Paper V

(Inductive Logic)

(Monday, 24-4-2023)

Time : 2.00 p.m. to 4.00 p.m.

Time—2 Hours

Maximum Marks—50

N.B. :— (i) Attempt All questions.

(ii) All questions carry equal marks.

(i) सर्व प्रश्न सोडवा.

(ii) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

1. What is Logic ? Explain nature and scope of logic. 10

तर्कशास्त्र म्हणजे काय ? तर्कशास्त्राचे स्वरूप व व्याप्ती स्पष्ट करा.

Or

(किंवा)

What is the experiment ? State the advantages of experiment.

प्रयोग म्हणजे काय ? प्रयोगोचे फायदे स्पष्ट करा.

2. Explain the sources of human knowledge. 10

मानवी ज्ञानाची उगमस्थाने स्पष्ट करा.

P.T.O.

Or

(किंवा)

What is Cause ? Explain the nature of scientific cause.

कारण म्हणजे काय ? शास्त्रीय कारण कल्पनेचे स्वरूप स्पष्ट करा.

3. **What is Observation ? Which are the fallacies in observation ?** 10

निरीक्षण म्हणजे काय ? त्यातील तर्कदोष सांगा.

Or

(किंवा)

What is Inference ? Explain the kinds of inference.

अनुमान म्हणजे काय ? अनुमानाचे प्रकार स्पष्ट करा.

4. **What is the meaning of ground of induction ? Explain the nature of uniformity.** 10

विगमनाच्या आधाराचा अर्थ काय ? निसर्ग एकरूपतेचे स्वरूप स्पष्ट करा.

Or

(किंवा)

What is Direct Knowledge ? Write the kinds of direct knowledge.

प्रत्यक्ष ज्ञान म्हणजे काय ? त्याचे प्रकार लिहा.

5. **Write short notes on (any two) :** 10

- (i) Importance of logic in human life
- (ii) Fallacies in causation
- (iii) Advantage of observation
- (iv) Inference.

थोडक्यात टिपा लिहा (कोणत्याही दोन) :

- (i) मानवी जीवनातील तर्कशास्त्राचे महत्व
- (ii) कारण संकल्पनेतील तर्कदोष
- (iii) निरीक्षणाचे फायदे
- (iv) अनुमान.